

prevod, ampak nadomestilo za dvoumna sinonima »tolle, lege«, pa dobro nadomestilo, ki sodi v naslikani položaj (gl. opombo na str. 256—259).

Stoji, da je Sovrè dal Slovincem prevod Augustinovich Izpovedi, ki nas veliki narodi lahko zanj zavidajo. F. K. Lukman

Louis Adamič: **Kriza v Ameriki**. Prevedel Anton Debeljak. Založba Tiskovne zadruga v Ljubljani 1932. 99 strani.

Slovenski rojak, ki piše v angleškem jeziku, se je predstavil s knjigo, ki nam dobro kaže veliki boj med kapitalom in delavstvom Amerike, nikakor pa ne dobimo pravega pojma iz nje o njegovi pisateljski kvaliteti. To je novinarsko razpravljanje človeka, ki je kot delavec v življenjskem boju preizkusil njegovo problematiko, a mu je lastna darovitost odprla pot v udobnejše razmere. Kaj je tu slovenskega, je tako težko povedati, kot bi ugibal o ameriški stavbi, ki so jo pomagale graditi slovenske roke. Njegova osebnost nikjer izraziteje ne izstopa, objektivirana v slog ameriškega žurnalizma, se drži v ozadju in pušča besedo le dejstvu. Sredi njih išče ravnovesja iz kaosa gospodarskih bojev v socialni misli, da naj vsa industrija služi skupni koristi podjetnikov in množice. Ta etos ga vodi, ko išče pot življenjske energije, odkrivajoč na eni strani brezobzirno pohlepno industrije, na drugi pa rast pogubnih sil med delavstvom, ki groze uničiti morda več kot ponosno stavbo ameriške civilizacije. Gre za to, kateri svetovni red bo prevladal, če se zruši individualistični kapitalizem: ali nastopi socialna država, ali ruski državni kapitalizem. V podrobnem se izogiba krepke izrazne besede, če je ni v žargonu. Povsod čutimo neko obzirnost, ki rajši zataji pisateljsko originalnost in se zavija v splošno govorico, v neosebno resnost ali šaljivost, ki je doma v vsakdanjem izražanju, ni pa napor pisateljevega duha. To ni slika nastajanja kot v Besih Dostojevskega, to je le logika statistike, ki daje slutnjo velikih perspektiv. Pojavi niso ujeti v pristni življenjski barvi, ampak so bolj številke za prakso, osebnost je poenostavljena v poklic in v mehanizem matematike kakor zločinci v zaporu. To je znak nezdrave, racionalizirane ameriške kulture, ki mora enkrat roditi protisunek, iz sužnosti številke v svobodo osebnosti; daje pa tudi pogled v pisateljev slog, ki ni drugačen kot življenje. Dasi kaže dobrohotnost do nekdanj njemu enakih in jim v stiski da tudi po 10 dolarjev, vendar hrani osebno čuvstvo kot milijonar bogastvo, da ne najde izraza. Energija je skrita v celotni ideji knjige, tam je sočutje do svetovnega reda, v katerem osebnost izgine, odeta v ta prepričevalni slog. Gre le na veliko, kakor ga vodi duh njegove zemlje; kar je manjše, se le upošteva, a ljubezni ni vredno, pa naj bo v mišljenju ali v izrazu. Mestoma pa le še začutimo idealno rahločutnost in obzirnost povesti iz naše starejše dobe. Ali je to sled slovenstva ali ameriška kultura? Dr. J. Šilc

Jon Svensson: **Nonni**. Prevedel dr. Joža Lovrenčič. Založba Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani 1933. 302 strani.

Zgodba o potovanju dvanajstletnega dečka z Islandskega na Dansko. Pisatelj pripoveduje v prvi osebi, je to en način, ki hoče skrajšati razdaljo